

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo

Høring NOU 2011 :3 - kompetansearbeidsplasser - drivkraft for vekst i hele landet - høringsfrist 09.08.2011

Vi henviser til oversendt NOU med tilbud om å vurdere innholdet i denne.

Fylkesmannen har i embetsoppdraget ansvar for næringsutvikling i landbrukssektoren, og gjennom denne oppgaven har vi bred kontakt med øvrig næringsutviklingsarbeid på Agder. Vi har derfor lest NOU 2011: 3 med interesse.

Vi slutter oss til vurderingene og forslagene fra utvalget, og ønsker å kommentere enkelte punkter som er spesielt sentrale for Vest-Agder:

Kompetanse og samarbeid

På Agder er det allerede et utstrakt samarbeid om næringsutvikling og vekst mellom Fylkesmannen, fylkeskommuner, regionale offentlige og private institusjoner og organisasjoner. Begge fylkeskommunene har nylig vedtatt en felles **Regionplan Agder 2020** som alle mer eller mindre har tilsluttet seg som en felles retning på arbeidet. Et av de fem hovedmålområdene er **Utdanning – verdiskaping bygd på kunnskap** (se www.regionplanagder.no). Hovedtiltakene her sammenfaller godt med forslagene i NOU 2011: 3.

På Agder er befolkningsveksten, det “tunge” næringslivet og kompetansemiljøene hovedsakelig konsentrert langs kysten. Indre Agder er i mange tilfeller bosteds- og opplevelsesområder som leverer arbeidskraft. Pendling til arbeidsplassen er helt nødvendig, med tilhørende ønske om en mer velfungerende infrastruktur – og pendlerfradrag. Utfordringen for distriktskommunene er å styrke egne arbeidsplasser, etablere nye, og å holde på arbeidskraft som har kompetanse og krav til faglig utvikling. Arbeidsmarkedet er generelt sett robust langs kysten, selv om det er konjunkturavhengig, og tilsvarende mer sårbart i de indre bygder. Aktiviteten i deltidslandbruket hos oss bærer også preg av dette – går det bra for industrien, minsker aktiviteten i landbruket, og omvendt.

Universitetet i Agder og Agderforskning er to eksempler på tunge kompetansemiljøer i regionen. Universitetet er relativt ungt og stadig i utvikling, men betydningen av et universitet i regionen er helt åpenbar.

Store deler av næringslivet er dynamisk, internasjonalt orientert og kompetansekrevede, og det går godt for tiden. Vi ligger høyt på grunder- og nyetableringsstatistikken, selv om mange av de nye virksomhetene ikke regnes som “kompetansearbeidsplasser”. Samtidig er Vest-

Agder er et av fylkene i landet der flest har avsluttet utdanningen med videregående skole. Gjennom fylkeskommunen arbeides det godt med tilrettelegging og desentralisering av etter- og videreutdanningstilbudene. Det er helt sentralt at utdanningstilbudene etter videregående skole presenteres i en helhet og knyttes til næringslivets behov og utfordringer der det er nødvendig.

Vi opplever at kommunene i de indre bygder både har fokus på og ønske om flere kompetansearbeidsplasser i distriktene. Kommunene er i stor grad arbeidsgiver for mange av disse, og det samarbeides om spesial-/spisskompetanse på flere felt. Det er positivt med insentiver og stimulans til oppgradering av kunnskap, nødvendig omstilling og desentraliserte tilbud, både i kommunene og i næringslivet ellers. Mindre bedrifter bør prioriteres, der det ofte ikke er økonomisk handlingsrom for å prioritere ny kompetanse. Landbruksbedriftene må også regnes med blant disse.

I flere næringer og miljøer er det imidlertid nødvendig å skape en kultur for å verdsette utdanning og kompetanse. Et lett tilgjengelig opplegg for dokumentasjon av realkompetanse med tilhørende desentralisert tilbud om kunnskapsoppgradering kan kanskje bidra til dette?

Regionalt samarbeid foregår på flere nivå, både mellom Agder-fylkene (og iblant Telemark og Rogaland), og innad i fylkene, både formelt og uformelt. I Vest-Agder er det etablert tre formelle regionale/interkommunale samarbeidsorganer:

- Knutepunkt Sør (Kristiansand, Songdalen, Søgne, Vennesla + Birkenes og Lillesand i Aust-Agder)

- Lindesnesregionen (Audnedal, Lindesnes, Mandal, Marnardal, Åseral)

- Listerregionen (Farsund, Flekkefjord, Hægebostad, Kvinesdal, Lyngdal og Sirdal)

Kristiansand og Mandal er naturlige sentre i sine regioner i kraft av sin størrelse og sitt næringsliv, mens det i Listerregionen ikke er et like selvfølgelig regionsenter.

Flere næringshager er etablert i alle regionene.

De interkommunale regionene fungerer ulikt, men det er en vilje til å få det til selv om samarbeid generelt sett er en krevende øvelse.

Fylkesmannen i Vest-Agder har i de senere år tildelt skjønnsmidler til prosjekter der kommunene samarbeider innad i disse interkommunale regionene.

Infrastruktur

Hvis vi ønsker å gjøre det enkelt å bo og arbeide overalt, både med og uten kompetanse, er veinett, transport og bredbånd helt sentralt. Infrastruktur er et gjennomgående tema i utvalgets forslag, og **Kommunikasjon – de viktige veivalgene** er også et av hovedmålene i Regionplan Agder 2020 (jf link over).

Helheten i samferdselstilbudet må fungere, herunder flytrafikk, rutetilbud og oppgradering av Kjevik. Veinettet er en gjennomgående utfordring i Vest-Agder også, og det er en god ide med klare etappemål i Nasjonal Transportplan! Det klimavennlige alternativet gjennom indre Agder, Sørlandsbanen, bør styrkes. Togtrafikk er et svært viktig infrastrukturiltak for distriktene, og kan utvide og kople sammen regionale arbeidsmarkeder, både innad i Agder og øst- og vestover. Det er mange miljøer på Agder som har kontakter til Grenlandsområdet og Vestfold, der transport på vei er eneste tilbud pr. i dag.

Det har vært en vellykket satsning på bredbånd/mobildekning fra kommuner og fylkeskommuner gjennom et bredt samarbeidsprosjekt DDA - Det Digitale Agder. Noe gjenstår, og kommunene framholder viktigheten av å få dette på plass med henvisning til både eksisterende næringsliv, etablering av stedsuavhengige arbeidsplasser og bosetting.

Virkemidler

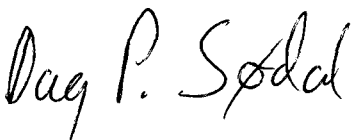
Det er mange virkemidler og prosjekter som er etablert for å styrke vekst og utvikling i distriktene, både mht nyetableringer, kompetanse, samarbeid og kommunikasjon. Regionalt handlingsrom er viktig. Innovasjon Norge er en sentral aktør i dette, og regionalt brukes det mye tid og krefter på samhandling rundt prioriteringer og strategier. Utvalget foreslår en forenkling av målstruktur og styring av Innovasjon Norge for å kunne legge til rette for større og mer målrettede satsninger. Vi tror mer på en målrettet satsning fra sentralt hold og atskillig færre sentralt initierte prosjekt. En bedre samordning mellom departementene har vært etterlyst innenfor flere områder (bl.a FUNK/LUK, Inn på tunet, næringsretta/forskningsretta program).

Tilslutt:

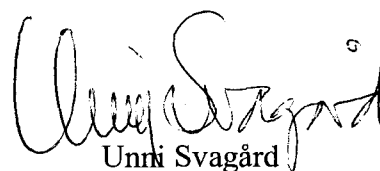
En jevnere geografisk fordeling av veksten i kompetansearbeidsplasser kan gi nok en samfunnsøkonomisk gevinst, men som utvalget også nevner: Arbeidsstedets attraksjonsverdi kan være like avgjørende for den kompetente arbeidstakers valg, og der er den tradisjonelle regionalpolitikken viktig. Vi håper at fokuset på kompetansearbeidsplasser i distriktene blir sett i sammenheng med det generelle arbeidet.

Det er også prisverdig fortsatt å prøve å motvirke de store sentraliseringskreftene - dette motkonjunkturpolitiske arbeidet har pågått i mange år nå. Det er imidlertid veldig positivt at det nå erkjennes at dette krever en mye mer målrettet og svært betydelig virkemiddelinnsetning.

Med hilsen

for Tom Egerhei
Fung. fylkesmann

Unni Svagård
ass. landbruksdirektør